

TRIA

Una selecció a cura de VICENÇ LLORCA

PERSONAL

EVA COMAS-ARNAL

—
MERCÈ I JOAN

Recordo que, durant la meva època d'estudiant de filologia catalana, em va fascinar l'episodi dels escriptors catalans que, fugint del feixisme, van coincidir al *château* de Roissy-en-Brie en ple exili. Sovint he pensat en les converses que devien tenir, en el que sentien en aquell moment d'impàs entre la Catalunya que havien deixat i la incertesa del destí. I, en aquell context, em va colpir, és clar, la descoberta de l'enamorament que s'hi va produir entre Mercè Rodoreda i Armand Obiols (*alter ego* de Joan Prat). En la mesura que he anat aprofundint en la vida i l'obra de l'autora, l'episodi de la seva estada a França m'ha semblat sempre no tan sols imprescindible per comprendre l'univers rodoredià, sinó també un capítol novellesc per ell mateix. No és d'estranyar que Eva Comas-Arnal, que ha dedicat nombroses hores a l'estudi de Rodoreda, quedés atrapada per aquell enamorament i l'hagi acabat novel·lant.

Amb una prosa eficaç i una documentació exhaustiva, l'autora proposa un narrador omniscient que s'erigeix en cronista per donar vida a una història d'amor en el context de l'exili de la Generalitat republicana a França als anys quaranta. En un començament molt suggeridor, se sent en un pis de París el soroll de les màquines d'escriure del que ha quedat de la Generalitat. Entre els funcionaris que treballen per a la institució, es troba Armand Obiols, que, a més, rep l'encàrrec de ressuscitar

la «Revista de Catalunya». En ple 1946 corren vents dolents per a la dictadura de Franco a Espanya i l'exili republicà espera la possibilitat de poder retornar a Catalunya. L'Armand rep la visita de la seva dona, la Montserrat, disposada a preparar el terreny per tornar a estar junts després de la separació provocada pels fets històrics. El conflicte està servit. Observem el detall que, si bé Joan Prat és conegut com a Armand Obiols per tothom, en canvi és Joan per als seus dos amors: la Montserrat i la Mercè. S'estableix així un teixit de relacions complexes.

Des d'aquesta perspectiva, la novel·la proposa un atractiu retrat dels protagonistes: una Mercè molt avançada a la seva època que anirà acumulant experiència per a l'obra futura i un Joan que apareix com un intel·lectual agut, sovint mordaç, amb el toc precís de seducció que tenen els personatges literaris. Novel·lar la vida personal d'uns escriptors en el context col·lectiu de l'exili esdevé un exercici interessant tant des de la reflexió literària que proposa com des del coneixement de la història recent de Catalunya. Cal celebrar aquest magnífic debut novel·lístic d'Eva Comas-Arnal i desitjar que aviat faci noves propostes als lectors. [Eva Comas-Arnal. *Mercè i Joan*. Premi Proa de Novel·la. Proa, Barcelona, 2024.](#)